THE SEMANTIC DIVERSITY OF CONVERSION* IN EMIL CIORAN'S *AMURGUL GÂNDURILOR*

Alina-Paula NEMȚUȚ
University of Oradea

ABSTRACT

The aim of this study is to underline the semantic diversity of linguistic conversion, mainly nominalization, in Emil Cioran's Amurgul gândurilor*. The focus will be laid on two word classes: adjectives and adverbs.*

The adjectives used in nominal position vary from negative derivations either borrowed or created in Romanian by use of prefixes to chromatic adjectives or adjectives denoting aesthetical categories. Adverbs which become nouns include circumstances like manner, place or time.

Nominalization is generally achieved by assigning the definite or indefinite article or by attracting a determiner (adjective, noun or clause).

Key words: *semantic diversity, nominalization, negative derivation, adjective, adverb*

Amurgul gândurilor stays under a perpetual negation: self-negation, negation of God, negation of life. The nihilistic vision of the world spontaneously reflects upon Cioran's writing. The vocabulary is representative in this respect, the entire discourse being concentrated around some negative words: *nu*, "no"; *nici*, "neither"; *nimeni*, "nobody"; *nimic*, "nothing"; *nicăieri*, "nowhere"; *niciodată*, "never".

Negative derivatives abound at every turn: ***antipodul*** *uitării*; *acest cadru ideal al ruinei şi al* ***descompunerii***; ***dezintoxicarea*** *de cunoaştere*; ***dizarmonie*** *organică*; *cantitatea de* ***ex-adevăruri***; ***ireversibilitatea*** *timpului*; *proporțiile enorme ale acestei* ***inutilități***; *o ființă* ***impermeabilă*** *Absolutului*; ***nelinişte*** *metafizică*; *zvârcoliri* ***nedefinite***; *teama* ***neînțelesului***; ***ne-rezistența*** *la suflet*; *iluzie de putere şi* ***neatârnare***; ***nonviața*** *formelor* etc. Nothingness[1] becomes the synonym for nonentity,

* As far as we know, literary critics were particularly interested in Cioran's philosophy rather than his language, though some remarks about the semantic content of his writings were made as well. Still, there is no explicit title investigating deeply Cioran's language. There is a chapter in Fernando Savater's book, *Eseu despre Cioran*, "Essay on Cioran" entitled *Expresia şi tăcerea: stilul lui Cioran*, "Expression and silence: Cioran's style" where one can find references about Cioran's style. It is not exactly an applied linguistic approach but it deals more with Cioran's philosophy, though observations about negation at the semantic level are to be encountered. We haven't found any study to discuss about the semantic diversity of conversion (nominalization) in *Amurgul gândurilor*, so we have the reason to believe that our study sheds a new light upon his use of language.

[1] The multitude of contexts in which the negative pronoun *nimic* (nothing) or *nimeni* (nobody) becomes a noun is representative for the semantic diversity of Cioran's language. Conversion is generated morphologically by selection of inflections (the definite article, more

BDD-A3766 © 2008 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 00:50:55 UTC)

nothing, primordial gap, non-existence being a permanent actuality or a human state of mind: *[...] nu **nimicul** este la marginea lumii*, *ci lumea la marginea **nimicului***; *parfumul metafizic **al nimicului***; ***Nimicul** femeii supraviețuieşte **nimicului** lumi.*; *De aceea*, *inima este un absolut – şi Absolutul*, ***un nimic**.*; *Nu există măreție în viață şi nici chiar în moarte*, *ci **într-un Nimic***; *Ce **nimic** se cască în sâmburele tău?*

Man vacillates between approximation and negation[2]; God, the Supreme Being, is ***nobody***,[3] while his world is *his work* or *a universal **nowhere**.*[4]

*Ratarea lui are ceva înviorător şi eroic: **nefiind** prezent ca ființă*, ***neavând nici un** loc în fire*, *el şi-a creat o condiție din lipsa lui de condiție*, *încât **nimeni** nu poate spune dacă omul e **un ceva***, ***un nimic** sau **un tot**.*[5]

At a close reading of Cioran's text, an amazing presence of substantivized adjectives is revealed, adjectives belonging to various semantic classes: from adjectival derivatives having the feature [+ negative], borrowed or created in Romanian, to chromatic adjectives. Besides, their inventory rises to approximately 85 words, only the negative adjectives being 35. Almost every sentence, either simple or complex, contains a substantivized negative adjective.

A great part of these adjectives are of verbal origin:

a) Parasynthetic derivatives *borrowed* from French, prefixed with *in-/im-/ir-*[6] and suffixed with *-able/-ible*[7]: *impalpabil* < fr. *impalpable*; *implacabil*

---

rarely the indefinite one), and syntactically by determination (especially adjectival) or occurrence of the converted word with a syntactic function specific to the new class.

[2] Double and multiple negation, resulted from interspersing lexical means (words derived with negative prefixes, the negative preposition *fără*, "without", words with negative content) and grammatical means (negative pronouns, adjectives and adverbs) is characteristic of Cioran's writing.

[3] The original quotation is: *În orice timiditate se află o nuanță religioasă. Teama că nu suntem ai nimănui*, *că Dumnezeu este **un nimeni***, *iar lumea opera lui.* The italicized word is a substantivized negative pronoun.

[4] *Lumea nu-i decât **un nicăieri** universal.* Substantivized adverb, whose nominalization is double marked: by the definite article and the adjectival post-modifier. For more details regarding the conversion of the adverb, see the second part of our study.

[5] Notice the multiple subject complement expressed by different substantivized parts of speech: the indefinite pronouns *ceva*, "something" and *tot*, "everything" and the negative pronoun *nimic*, "nothing". Substantivization is obtained identically for all three words: by determination with the indefinite article.

[6] *In-* (*im-*, *i-*) are prefixes of Latin or Romance origin (Lat. *in-*, fr. *en-*). *Im-*, an etymological doublet, resulted from *in-* by assimilation of *m*, becomes *i-*, this coming from Latin borrowings or other Romance languages. One of the values attributed to the prefix *in-* is the negative content. For these observations, see Iorgu Iordan, Vladimir Robu, *Limba română contemporană*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1978: 300.

[7] The suffix *-bil*, derived from lat. *-bilis*, fr. *-ble*, has created adjectival derivatives with a wide stretch in the Late Latin and then in modern languages, except for Romanian: fr. *adorable*, *admirable*; it. *credevole*. See Doina Butiurcă, *Fondul latin şi vocabularul panromanic – Limba română*, in „Studia Universitatis Petru Maior, Series Philologia", 5/2006: 66. In French, the suffixes *-able*, *-ible* and *-uble* display the semantic feature [+ possibility].

BDD-A3766 © 2008 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 00:50:55 UTC)

< fr. *implacable*, lat. *implacabilis*; *imposibil* < fr. *impossible*, lat. *impossibilis*; *incomensurabil* < fr. *incommensurable*; *incurabil* < fr. *incurable*; *indescifrabil* < fr. *indéchiffrable*; *inevitabil* < fr. *inévitable*, lat. *inevitabilis*; *inexplicabil* < fr. *inexplicable*, lat. *inexplicabilis*; *inseparabil* < fr. *inséparable*, lat. *inseparabilis*; *insuportabil* < fr. *insupportable*; *interminabil* < fr. *interminable*, lat. *interminabilis*; *invizibil* < fr. *invisible*, lat. *invisibilis*; *irealizabil* < fr. *irréalisable*; *ireductibil* < fr. *irréductible*; *iremediabil* < fr. *irrémediable*, lat. *irremediabilis*; *ireparabil* < fr. *irréparable*, lat. *irreparabilis*; *ireversibil* < fr. *irréversible*; *irevocabil* < fr. *irrévocable*, lat. *irrevocabilis*; *irezolvabil* after fr. *irrésoluble*.

b) Derivatives with negative prefixes (*in-*, *ir-*): *inesențial* < fr. *innessentiel*; *indistinct* < fr. *indistinct*, lat. *indistinctus*; *irațional* < fr. *irrationnel*, lat. *irrationalis*; *ireal* < fr. *irréel*.

c) Derivatives created in Romanian by prefixing some participles or adjectives suffixed with *-bil* by use of *ne-/in-*: *neaşteptat*, *neînțeles*, *nelămurit*, *nelimitat*, *nemărginit*, *nemăsurat*, *nespus*, *nesfârşit*; *nedefinibil*, *neterminabil*[8], *indefinibil*.

We shall first exemplify the substantivization of adjectival derivatives with negative connotations employed so diversely in *Amurgul gândurilor*. Their frequent occurrence with articles and association with prepositions or determiners (adjectives, nouns in the Genitive and even relative clauses) are to be noticed.

IMPALPABIL, "untouchable; infinitesimal, indistinguishable". *Ochii melancolici te invită*, *dimpotrivă*, *la o distrugere aeriană*, *şi setea* ***de impalpabil*** *pe care ți-o satisface funebrul şi parfumatul lor azur te împiedică să mai fii tu însuți.*

IMPLACABIL, "unshakable, which cannot be subdued, tamed; merciless, inexorable". *[...] glasul zâmbetului îmi flutură pe lângă urechi avide* ***de implacabil****.*

IMPOSIBIL, adjective "impossible, unachievable"; noun "which is (almost) impossible to accomplish". *Şi atunci*, *ca să trăieşti*, *rişti* ***imposibilul****:* [*accepți viața.*][9]; *Deznădejdea-i o înfundătură furioasă*, *un ireparabil năvalnic*, *o exasperare* ***a imposibilului****.*

INCOMENSURABIL, "incommensurable; immeasurable, limitless". *Sublimul este* ***incomensurabilul*** [*ca sugestie*] *de moarte.*; *Obiectivul lui final e doar* ***incomensurabilul****.*

In the former example, next to the substantivized adjective there is a prepositional phrase expressing quality, defining its semantic sphere.

[8] This adjective is not registered by *Dicționarul explicativ al limbii române* and *neither* is it in *Dicționarul ortografic*, *ortoepic şi morfologic al limbii române*, being probably a writer's spontaneous creation, otherwise very suggestive.

[9] We shall note between brackets the proximities of the adjectives or substantivized words. These proximities include the modifiers: determinative or qualifying adjectives, restrictive or non-restrictive relative clauses, nouns with or without preposition, nouns in the Genitive, etc.

BDD-A3766 © 2008 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 00:50:55 UTC)

INCURABIL, “incurable”. *Nevoia de a face ceva pentru tine însuți şi a nu te putea ridica peste o pedagogie* ***a incurabilului****.*; *Ceea ce deosebeşte remuşcarea de deznădejde*, *de ură sau de groază este o înduioşare*, *un patetic* ***al incurabilului***.

Rather interesting is the association between two substantivized adjectives, one accompanied by the indefinite article (***un*** *patetic*), the other by the definite one (*al incurabilu****lui***). Sometimes the adjective *incurabil* may take a prepositional qualifying post-determiner: *A trăi sub semnul muzicii înseamnă oare altceva decât a muri cu grație? Muzica sau* ***incurabilul*** [*ca voluptate.*]

INDEFINIBIL, “which cannot be defined, unexplainable; undetermined, imprecise, obscure”. *Tristețea-i* ***indefinibilul*** [*ce se interpune între mine şi viață.*] *Şi cum* ***indefinibilul*** *este o aproximație delicată a infinitului...*

In the first context, the substantivized adjective becomes the head of a relative clause.

INDEFINIT, “which cannot be defined, limitless; indefinite, unexplained”

The adjective takes the definite article and has a possessive post-determiner. It occurs as adverbial of exception: *Omul n-are altă punte* ***decât indefinitul*** [*său.*]

INDESCIFRABIL, “undecipherable; incomprehensible, unintelligible”

It is post-modified by a qualifying adjective: *Înşişi sfinții au folosit acest instrument al indeterminației spre a „preciza”* ***indescifrabilul*** [*divin.*]

INDISTINCT, “undistinguishable, unclear”. *Absolutul este simultaneitate: amurguri*, *lacrimi*, *muguri*, *bestii şi roze*; *toate înoată în beția* ***indistinctului****!*

INESENȚIAL, “inessential” (rarely used). *Independența cursului temporal față de imediatul vital ne face sensibili* ***la inesențialul*** [*devenirii.*]; *o criză gravă* ***de inesențial****.*

INEVITABIL, “inevitable, ineluctable, which cannot be eluded; fatal”. *Boala acordă vieții*, *cu o putere* ***de inevitabil*** *şi cu un prestigiu fatal*, *o dimensiune spre nelimitat.*

It appears with the indefinite article in a comparative structure: *Îți anticipezi viața*, *îți trăieşti destinul* ***ca un inevitabil****.*

INEXPLICABIL, “unexplainable, unfathomable”. *Cheia* ***pentru inexplicabilul*** [*soartei*] *noastre este setea de nefericire.*

INSEPARABIL, “inseparable, tightly united or joined”. *Numai în muzică şi în freamăte extatice*, *pierzând pudoarea limitelor şi superstiția formei*, *ajungem* ***la inseparabilul*** [*vieții*] *de moarte.*

An unusual combination is provided by two substantivized adjectives with negative prefixes, the latter being the determiner of the former: *Întâlnirea paradoxală de porniri*, ***inseparabilul*** [*ireductibilelor*] *creează o încordare ce alcătuieşte şi dezalcătuieşte atât de straniu o ființă.*

BDD-A3766 © 2008 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 00:50:55 UTC)

INSUPORTABIL, "annoying, insufferable"

Compared to other neological derivatives, this is very frequently employed in nominal position. It is always determined, taking mostly the definite article and only in a case the indefinite one and combining with a Genitive. In some contexts it is prepositional: *Ştiind însă ce e ea*, *au introdus prin luciditate un element de mediocritate* ***în insuportabilul*** *acelor* [*văpăi.*]; *Cine n-a suferit* ***de insuportabilul*** [*vieții*] *n-a trăit niciodată.*; *De natură şi femeie te apropii*, *fugi şi revii din nou*, *cu toată teama* ***de insuportabilul*** [*fericirii.*]; *nebunia –* ***un insuportabil*** [*al spiritului.*]

INTERMINABIL, "endless, very long or excessively long". *Definiția Vrăjii trece prin Wagner. El a introdus punctele de suspensie în muzică*, ***interminabilul*** [*dizolvant.*]

INVIZIBIL, "invisible". *Prin singurătate*, *tot*[10] *ce iese de sub controlul simțurilor – în primul rând* ***invizibilul*** *– capătă un caracter de imediat.*

IRAȚIONAL, "irrational; contrary to reason". *[...] luciditatea atenuează* ***iraționalul*** [*soartei.*]; *Tot ceea ce în noi e nestăpânit*, *tulbure*, ***iraționalul*** [*alcătuit*] *din vis şi bestialitate... – constituie zona primară a sufletului.*; *Unde apare paradoxul moare sistemul şi triumfă viața. Prin el îşi salvează onoarea rațiunea* ***în fața iraționalului****.*; *Paradoxul – surâs formal* ***al iraționalului****.*

IREAL, "unreal, imaginary, fantastic"

It is placed in prepositional contexts: *Psihologii*, *care se aplică asupra altora*, *fiindcă ei înşişi n-au destul suflet*, *derivă înclinația* ***spre ireal*** *numai din deficiențele noastre.*; *Deşi mai ancorată în viață decât noi*, *nu-i putem totuşi răpi un caracter* ***de ireal****.*

IREALIZABIL, "infeasible, unaccomplishable; impracticable". *Şi dac-a preferat uneori cu mai multă ardoare raiul*, *a făcut-o pentru fantasticul lui*, *pentru garanția* ***de irealizabil*** *– o utopie estetică.*

IREDUCTIBIL, "irreducible, which cannot be simplified"

It takes the definite article, combining with another negative derivative: *Întâlnirea paradoxală de porniri*, *inseparabilul* ***ireductibilelor*** *creează o încordare ce alcătuieşte şi dezalcătuieşte atât de straniu o ființă.*

IREMEDIABIL, "irremediable". *De aceea*, *când vorbim de un om nesănătos*, *îi precizăm boala ca o anexă fatală*, *care introduce un plus* ***de iremediabil*** *identității lui inițiale.*; *Nu e creația reacțiunea ultimă în fața ruinei şi* ***a iremediabilului****?*

IREPARABIL, "irreparable"

It can be identified in three hypostases. When it has no article, it combines with a preposition, occurring in the adjectival phrase: *Ce zori îmi vor trăi cugetul îmbătat* ***de ireparabil****?*

[10] The indefinite pronoun is the antecedent for the substantivized adjective, which stresses the use of the negative derivative as noun.

BDD-A3766 © 2008 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 00:50:55 UTC)

When getting the definite article, it usually discharges the function of attribute: *Paradoxul nu-i o soluție*, *căci nu rezolvă nimic. Poate fi folosit doar ca împodobire* ***a ireparabilului***.; *Extazul e antipodul* ***ireparabilului***.

It may be twice post-modified, by an adjective and a noun in the Genitive: *Şi apoi*, *niciun animal nu poate fi un simbol al vremelniciei*, *pe când florile sunt expresiile ei directe*, ***ireparabilul*** [*estetic*] [*al efemerului.*]

As subject, it is compulsorily determined by the definite article, generating a construction expressing an exception: ***Ireparabilul*** *nu-i decât interpretarea morală a acestei ireversibilități.*

Accompanied by the indefinite article, *ireparabil* takes a qualifying adjective: *Căci în regret trecutul păstrează o virtute de posibil.* ***Un ireparabil*** [*convertit*] *în virtualitate.*; *Deznădejdea-i o înfundătură furioasă*, ***un ireparabil*** [*năvalnic.*]

IREVERSIBIL, “irreversible, which cannot turn to its original state”

IREVOCABIL, “irrevocable; determined, definitive, irremovable”

Both are used with no article, occurring in the same context, dependent on a passive Gerund and expressing the agent: *A te scufunda într-un timp lipsit de dimensiuni şi de o calitate atât de aeriană*, *că inima noastră-l poate întoarce înapoi*, *el nefiind pătat* ***de ireversibil*** *şi nici atins* ***de irevocabil***.

IREZOLVABIL, “irresolvable”

It takes the definite article, attracting a determinative adjective: *Dar nu ard în el* [*toate*] ***irezolvabilele***, *nonsensurile şi conflictele ce frământă subteran viața?*

The substantivized adjective is part of a multiple Direct Object and coordination with nouns underlines its use with the same value.

Sometimes the adjective *irezolvabil* is followed by a noun in the Genitive: ***Irezolvabilul*** [*gândirii*] *se epuizează în acest conflict.*; *Fără deliciile acesteia*, *o minte lucidă nu mai poate îngădui opozițiile firii şi nici suferi* ***irezolvabilele*** [*existenței.*]

Occurring with a plural form in a prepositional phrase, it has no article and develops the meaning of *difficulties*: *Se prea poate însă ca rostul gândirii pornite pe cărări proprii să nu fie altul decât încordarea în contradicții şi adâncirea* ***în irezolvabile***.

NEAŞTEPTAT, “unexpected; fortuitous, tempestuous”

Morphologically speaking, it is a negative participle. In the context employed, the homonym form of the supine is substantivized, fact underlined by the presence of a pronominal indefinite determiner. The expressiveness obtained by using such a word is significant. Instead of saying *surprise*, *astonishment*, he chooses *unexpected*: *E* [*atât*] ***neaşteptat*** *şi atâta indecență în infinitul sufletului.*

NEDEFINIBIL, “which cannot be defined, unexplainable; undetermined, imprecise, unclear”

BDD-A3766 © 2008 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 00:50:55 UTC)

It appears in an adjectival context similar to *neaşteptat*, having the same suggestive force: *Este* [*atât*] ***nedefinibil*** *în acest cuvânt: zădărnicie.*

NEÎNȚELES, "incomprehensible; hard to understand; unexplainable, hidden, mysterious"

It is not the adjectival participle becoming a noun, but the supine, the word *neînțeles* being able to vary according to number by opposition to its antonym *înțeles*: (*un*) *înțeles/neînțeles* ~ (*două*)/(*mai multe*) *înțelesuri/neînțelesuri*[11] and behaving as an abstract neuter: *Semnul hotărâtor că misticii n-au rezolvat nimic*, *dar au înțeles totul? Avalanşa de paradoxe în preajma lui Dumnezeu*, *spre a se uşura de teama* ***neînțelesului***.; *Femeia comercializează* ***neînțelesul***.

NELĂMURIT, "unelucidated, undistinguishable; indistinct, confused, vague"

Its value as noun is enhanced by its occurrence as appositive term after an indefinite pronoun. It is also followed by coordinated attributes: *Sfinții*, *nebunii şi sinucigaşii par a fi învins acest ceva*, ***nelămuritul*** [*esențial şi ascuns.*]

NELIMITAT, "limitless; immense, immeasurable"

NEMĂRGINIT, "boundless, illimitable; abyssal, infinite"

NESFÂRŞIT, adjective "endless in time or space; eternal, infinite"; noun *nesfârşit*, *nesfârşituri*, "which is endless in time or space; infinite"

They are all contextual synonyms for the noun *infinite*, whose repetition in *Amurgul gândurilor* demonstrates one of the human being's nostalgia. They are used as such or with an adjectival/prepositional/genitival determiner: *Boala acordă vieții o dimensiune* ***spre nelimitat***.; *[...] dorul de scufundare* ***în nemărginit*** *îl stingi* ***în nesfârşitul*** [*azurului.*]; *Atunci* ***nesfârşitul*** [*ce nu l-ai făcut*] *şi toate leneviile scuzate prin cinism s-ar năpusti peste groaza ta înmărmurită.*; *Adam şi-a dat seama şi* ***de nesfârşitul*** [*pierzaniei.*]; *Ajungi să nu mai cauți decît valuri şi înotul* ***pe-un nesfîrşit*** [*de ondulații.*]

NEMĂSURAT, "immeasurable"

The simultaneous use of the adjective *nemăsurat* and the noun derived from it enhances the stylistic effect of the repetition: *Blestemul este o provocare* ***nemăsurată***[adjective] *şi el creşte în tărie cu cât se îndreaptă* ***spre nemăsurat***.[noun]; *Adam şi-a dat seama* ***de nemăsuratul*** [*pierderii.*]

NESPUS, "inexpressible; indescribable". *Irealitatea vieții nicăieri nu e mai tulburătoare ca în deznădejdile fericirii. De aici*, ***nespusul*** [*dureros*] [*al dragostei.*]

[11] *Dicționarul explicativ al limbii române*, second edition, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic, 1998, doesn't register a neuter noun *neînțeles*, with its plural form *neînțelesuri*, though Romanian literature provides such an example. See Lucian Blaga's poem *Eu nu strivesc corola de minuni a lumii*: *şi tot ce-i neînțeles/ se schimbă-n* ***neînțelesuri*** *şi mai mari/ sub ochii mei –/ căci eu iubesc/ şi flori şi ochi şi buze şi morminte.*

BDD-A3766 © 2008 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 00:50:55 UTC)

NETERMINABIL, “interminable”[12].

The nominal status results from its presence in a multiple prepositional attribute: *impresia* ***de neterminabil***, *de infinit vulgar*.

Other substantivized adjectives used by Emil Cioran in *Amurgul gândurilor* denote various properties, some of them attributed to God. Participial adjectives become nouns by attaching the demonstrative article (for example, *cel aşezat*).

AMĂRÂT. It is used to express a human quality. Substantivization of this adjective is done by adjectival determination: *Iar când acel cineva e botezat Dumnezeu*, *împodobim jalnicul nostru spectacol*, *ca şi cum acesta ar fi altceva decât oglinda* [*Marelui*] ***Amărât****.*

AŞEZAT. The capital letter suggests that the quality denoted by the adjective belongs to the divine: *Acesta din urmă... riscă şi suferă mai mult* ***decât Cel aşezat*** *în confortul Absolutului?*

DIVIN. *Melancolia exprimă toate posibilitățile de cer ale pământului. Nu-i ea apropierea cea mai îndepărtată de Absolut şi nu-i ea o realizare* ***a divinului*** *prin fuga de Dumnezeu?*; *[...] participarea* ***la divin*** *este posibilă în măsura în care nu mai suntem natură.*

DUREROS. *Practic nu poți trece* ***peste un dureros*** [*ireductibil.*]

EFEMER. *Şi apoi*, *nici un animal nu poate fi un simbol al vremelniciei*, *pe când florile sunt expresiile ei directe*, *ireparabilul estetic* ***al efemerului****.*

ESENȚIAL. *Mori* ***de esențial*** *când te dezlegi de toate.*; ***Esențialul*** *ar trebui însă adăugat de Diavol.*

FANTOMAL. *Şi aplicarea spre poezie*, *altceva decât topire* ***în fantomal****?*

FATAL. *Adâncimea iubirii se măsoară după potențialul de singurătate şi care-şi află expresia într-o nuanță* ***de fatal***, *prezentă în gesturi*, *vorbe şi suspine.*

GREU. *Doar numai aşa s-ar împlini visul de groază care mă aşază* ***sub greul*** [*munților şi mărilor.*]; *El trebuie să ispăşească irevocabil* ***greul*** [*pe care altul l-a luat*, *trăindu-l.*]; *Sau să pătezi ochi nevinovați* ***cu greul*** [*întristării?*]

OMENESC. *Dar pentru a te purifica de moştenirea* ***omenescului*** [*tău*], *învață a obosi*, *a dizolva*, *a corupe moartea din tine*, *de la răspântiile tale.*; *Ai uzat* ***omenescul*** *în tine?*

PATETIC. *[...] ne abandonăm* ***cu pateticul*** [*elementar*] [*al naivității.*]; ***un patetic*** [*al incurabilului*].

PĂRĂGINIT. *Sau nici tu nu ştii*, ***Părăginitule****?*

The substantivization of an adjective in the Vocative is extremely rare, this being distinguished by its maximum emotional content. The adjective employed in the above mentioned context has a pejorative meaning, even

[12] It is not registered by the explanatory dictionary.

BDD-A3766 © 2008 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 00:50:55 UTC)

ironical, suggesting a fragile state of the divine. The use of the capital letter is another sign that the human being addresses to God.

POSIBIL. *Deznădejdea crescând în sine*, *intensitatea ei este* ***un posibil*** [*fără viitor.*]; *Deznădejdea*, *dimpotrivă*, *este negația* ***posibilului***.; *Faci tot* ***posibilul*** *s-o aşezi în altă ordine.*; *Căci în regret*, *trecutul păstrează o virtute* ***de posibil****.*

PREASFÂRŞIT. *Doamne*, *m-am născut sfârşit*[adjective] *în tine*, *în tine*, ***Prea-sfârşitule***[noun].

A lexical innovation is given by the previous example, in which another adjective in the Vocative turns into noun. An interesting association is provided by the participle with adjectival value *sfârşit* and the nominal form created by means of prefixation and having the role of a superlative, *prea-sfârşitule*. The adjective serving as basis of the conversion has the meaning *exhausted*, *tired*, the substantivized Vocative gaining an extra significance: the divinity has its own limits, descending into the human register.

RATAT. *De altfel*, *nu-i el marele* ***Ratat****?*

REAL. *Dacă se admite în univers* ***un*** [*infinitezimal*] ***real***,[noun] *totul este real.*[adjective]

Sometimes the nominalized adjective is correlated with the noun it comes from, as in the example above.

SENSIBIL. *O catedrală e maximum* ***de sensibil*** [*al ceții.*]

SINGUR. *Singurătatea nu te-nvață că eşti singur*, *ci* ***singurul****.*

The structure of the previous sentence is an interesting one: words belonging to the same lexical family are used – *singurătate*, noun derived by suffixation from the adjective *singur*, present in the text, and *singurul*, noun derived from the same adjective by assigning it the definite article. The repetition is a special one, giving birth to the so called stylistic device of polyptoton[13].

SINGURATIC. *Omul politic renunță la conştiință*; ***singuraticul***, *la acțiune.*

STRANIU. *Predilecția* ***straniului*** *salvează viața.*

In the language of philosophy and literary aesthetics, some adjectives turn into nouns when some quality becomes the embodiment of essence or aesthetical category (*absolutul*, "the absolute"; *absurdul*, "the absurd"; *răul*, "the evil"; *sublimul*, "the sublime"; *supremul*, "the supreme"; *tragicul*, "the tragic"; *transcendentul*, "the transfinite"; *urâtul*, "the ugly"; *vagul*, "the vague" etc.). Thus one reaches to a total and irreversible detachment of the adjective transformed into noun.[14]

[13] The repetition of the same word under different flexionary forms, derived from a common root. See Gh.N. Dragomirescu, *Mică enciclopedie a figurilor de stil*, Bucureşti, Editura Ştiințifică şi Enciclopedică, 1975: 58.

[14] See, „Valori stilistice ale conversiunii. Substanti(vi)zarea", în *Annales Universitatis Apulensis*, Series Philologica, 6, tom 3: 208.

BDD-A3766 © 2008 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 00:50:55 UTC)

A remarkable presence at the lexical level is the substantivized adjective **ABSOLUT**, "absolute", giving birth to certain metaphors, epithets or personifications. The word "absolute", determined by the definite (or indefinite) article and sometimes written with capital letter is often encountered in the Nominative, especially in the attempts of defining it.

The Absolute denotes an immutable, timeless, infinite principle, which people believe to be the ground of the universe. The nostalgia of the Absolute is omnipresent, it being illustrated by multiple invocations. There is an Absolute of love, an Absolute of death, an Absolute seen as God or nothingness: *Sunt peisaje şi îmbrăţişări care îţi lasă un gust de exil – ca tot ce amestecă* ***absolutul*** *cu timpul.*; ***Absolutul*** *se desfată şi-n ultimul firicel de iarbă.* ***Absolutul*** *şi Vidul.*; *Cerul e un ghimpe în instinct*; ***absolutul***, *o paloare a cărnii.*; ***Absolutul*** *e o frântură gratuită a Nimicului.*; *În orice durere*, ***absolutul*** *morții gustă devenirea.*

The Genitive forms are also frequent, the noun having no determiners: *o ispăşire în timp* ***a absolutului***; *pasiunea* ***Absolutului***; *filozofii... bieți agenți* ***ai Absolutului***; *nevoia* ***Absolutului***; *noi*, *ceştilalți*, *rataţi* ***ai absolutului***; *o revelație* ***a absolutului***; *prestigiul* ***absolutului***; *boala – acces involuntar* ***al absolutului***; *muzica*, *această destrămare* ***a Absolutului***; *Cel aşezat în confortul* ***Absolutului***; *clipitul din ochi – reflex* ***al Absolutului***; *priveliştea* ***Absolutului***; *omul – un naufragiat* ***al Absolutului.***; *suferința – conştiința* ***Absolutului.***

Very numerous are the associations between the substantivized adjective with no article and various prepositions – *după*, "after"; *de*, "of"; *spre*, "towards"; *cu*, "with"; *în*, "in": *dorul* ***după absolut***; *„un minus* ***de absolut****"*; *apropierile* ***de Absolut***; *merinde* ***de absolut***; *cerul – biet manual* ***de absolut***; *un gust pervers* ***de absolut***; *o viață plină*, *cu un nimb* ***de absolut***; *gustul* ***de Absolut*** [*subiectiv*]; *punți* ***spre absolut***; *morala – aspectul cetățenesc al înclinării noastre* ***spre Absolut***; *ferestre* ***spre absolut***; *o cale* ***spre Absolut***; *viața complice* ***cu absolutul****...*; *Prin pasiune şi fericire*, *învingem caracterul de relativitate al vieții şi o proiectăm* ***în Absolut****.*

When it is modified by a pronominal adjective and/or a qualifying one – adjective proper or participial, the adjective loses the morphemes of definite or indefinite determination. The existence of a demonstrative next to the substantivized adjective places the Absolute into the spatial proximity or remoteness of the human being: [*acest*] ***absolut*** *la suprafața noastră*; *suspinele* [*acelui*] *ieftin* ***absolut***. As noun, "the Absolute" is quantifiable, occurring with an indefinite adjective and thus suggesting the same tendency to approximate things that transgress sensorial perception: [*atât*] ***absolut*** [*rătăcit*] *în devenire*.

In some contexts, the adjective "absolute" substantivizes by indefinite determination, being sometimes accompanied by a post-modifier, adjective or noun: *Trebuie să nu mai aparții deloc lumii ca viața să-ți pară* ***un***

BDD-A3766 © 2008 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 00:50:55 UTC)

absolut.; *Existența răului transformă pe Atotputernic* ***într-un Absolut*** [*hodorogit.*]; *Inima este* ***un absolut***.; ***un absolut*** [*în ton*] *direct*.

ABSURD. *Poți iubi o ființă impermeabilă* ***Absurdului*** *şi care nu bănuieşte din ce tragedie pleacă el.*; *Căci dragostea ce i-o arătăm n-are valoare decât prin tensiunea* ***absurdului****.*

"The evil" becomes Cioran's "character", the writer using it as noun in concise, gnomic enunciations, trying to approximate its essence. *Un rău/răul* denotes "a state of evil, something which brings annoyance, dissatisfaction, trouble, illness, sufferance, distemper, something morally unadvisable."[15] being an antonym for *un bine/binele*. One can notice that the noun derived from the adjective expresses the state, defining itself exclusively as neuter – *un rău/răul* ~ (*nişt/două*) *rele/relele*. The plural is only incidentally used: *Hamlet n-a uitat să înşire iubirea* ***printre „relele"*** [*care fac sinuciderea preferabilă vieții.*]

The adjective is mostly encountered with the definite article, being in the Nominative (***Răul*** *ne dezvăluie substanța demonică a timpului.* ***Răul*** *este abandonare.*; ***Răul*** *nu e comparabil decât cu un Dumnezeu.*), Genitive (*De câte ori o ființă nu se poate „aşeza" în fire*, *se află în prezența* ***Răului***.; *Existența* ***răului*** *transformă pe Atotputernic într-un Absolut hodorogit.*; *Tristețea-i unul din agenții de autonomie* ***a răului***.) or Accusative and rarely taking determiners (*Cât despre om [...] şi-a câştigat o demnitate din lupta* ***cu răul***.)

One seldom comes across the noun „rău" ("the evil") having no article, its value being underlined by association with a preposition: *În măsura în care Dumnezeu nu este aşezat în sine*, *prin ce este deficient condiției lui participă* ***la rău***.; *Aroma remuşcării ne mână* ***spre rău***, *ca un dor de alte făgaşuri.*

Modifiers expressed by adjective, noun or pronoun illustrate that substantivization is many times obtained syntactically. Their presence confines its semantic sphere: „răul" ("the evil") going from the general state of the universe to a concrete one, of illness, self, becoming: ***Răul*** [*unei boli*] *sigure e preferabil.*; *Melancolia ne scuteşte de Eu*, *în aşa măsură este ea* ***răul*** [*lui.*]; *Numai visul ne poate despărți de prospețimea eternă* ***a răului*** – [*beție negativă a devenirii.*]; *Până şi stâncile se dizolvă în fum când* ***răul*** [*lucid*] *se deschide spre ele.*

Sometimes two attributes, an adjective and a noun, are to be identified: *Orice monstruozitate este o perfecțiune față de lipsa „bunului-gust" al milei*, [*acest*] ***rău*** [*cu aparențele*] *reale ale blândeții.*; ***Răul*** [*cel mare*] [*al creştinismului*] *este de a nu fi şiut înăspri raporturile dintre om şi Creator.*

SUBLIM. *Dorința de a te îneca... pleacă* ***dintr-un sublim*** [*al plictiselii.*]

[15] Vezi, pentru mai multe sensuri, *Dicționarul explicativ al limbii române* s.v.

BDD-A3766 © 2008 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 00:50:55 UTC)

SUPREM. ***Supremul*** *nu-i o categorie a timpului.*

TRAGIC. *Cine „crede" în ceva n-are simț* ***pentru tragic****.*

TRANSCENDENT. *Ceea ce nu poate fi găsit decât* ***în transcendent****.*

URÂT. *În cuprinderea cosmică* ***a urâtului*** – [*căscat al universului*] –, *pădurile par a se înclina.*; ***Urâtul*** [*nesfârşit*] [*al vieţuirii*]; ***Urâtul***, [*fiere a timpului turnată în vine*]; *Şi atunci ştiu că voi muri cândva* ***de urât***, *în plină zi.*; *Scârba de lume: irupția urii* ***în urât****.*

VAG[16]. *Când totul se mineralizează*, *nostalgia însăşi devine geometrie*, *stâncile par fluide față de împietrirea* ***vagului*** [*sufletesc.*]; ***vagul*** [*melodic*] [*al inimii*]; *Nu de doare nimic*, *dar ai prefera un chin precis* ***vagului*** [*de nelinişte.*]; ***În vagul*** [*plictiselii*] *se introduce astfel calitatea religioasă a negației.*; ***Vagul*** *şi nesiguranța noastră reprezină surse metafizice mai importante.*; *puritatea* ***unui vag***; *Teoretic*, *greu ne închipuim combinația de barbarie şi de melancolie decadentă*, *de vitalitate şi* ***de vag***, *de instinct şi de rafinament.*; *Şi* [*acest*] ***vag*** [*de totdeauna*] *e chinul cel mai sfâşietor al omului.*

By conversion, chromatic adjectives become concrete nouns, being peculiarly expressive. Emil Cioran employs the following: **ALBASTRU**, **"**blue", **CENUŞIU**, **"**grey", **VERDE**, "green" şi **VIOLET**, "purple, violet". The most frequent is the first of the series. All of them get the definite article, being accompanied either by a noun in the Genitive or an adjective. They sometimes occur with the indefinite article or have no article at all, combining with a preposition. Only *albastru* (blue) has plural form.

Ethereal color, expressing the depth or infinite, suggesting the detachment from the mundane and the desire of ascension, the blue is used as an attribute of the sky: ***albastrul*** [*boltelor*]; *Cum nu mi-aş vrea lipiți obrajii* ***de un albastru*** [*senin*] *ca acele frunze ce par crescute-n cer când le priveşti...!*; *De câte ori privesc* ***albastrul*** [*cerului*] *şi* [*orice*] ***albastru***, *încetez pe loc de-a aparține lumii.*; *Curios cum căutăm prin dragoste ceea ce nu putem prin* [*toate*] ***albastrurile*** [*cerului*] *şi toate mitologiile sufletului.*; *Când azurul echivoc se topeşte în stropi de plictiseală şi picură o imensitate* ***de albastru*** *şi de dezolare*, *mă apăr de mine şi de cer cu Mediteranele spiritului.*

Blue receives a negative connotation: *Cum însă* ***albastrul*** *este culoarea dezlipirii*, *credința a devenit un salt din lume.*; *În orice nuanță*, ***albastrul*** *e negația imanenței.*; *De s-ar porni o cruciadă* ***împotriva albastrului****!*

Purple is the color of involution, marking the autumnal passing from death to life:[17] ***Violetul*** *e culoarea remuşcării.*; *acele nopți subțiate* ***într-un***

[16] Other substantivized adjectives encountered in *Amurgul gândurilor* are: *abstract*, "abstract"; *adorat*, "adored"; *arbitrar*, "arbitrary"; *atins*, "stricken"; *atotputernic*, "almighty"; *bun*, "good"; *decadent*, "decadent"; *fantastic*, "fantastic"; *iubit*, "loved"; *înecat*, "drowned"; *însetat*, "thirsty"; *nou*, "new"; *oropsit*, "forlorn"; *rămas*, "remained"; *trezit*, "awaken".

[17] See *Dicționar de simboluri*, vol. 3, Bucureşti, Editura Artemis, 1994: 452-453.

BDD-A3766 © 2008 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 00:50:55 UTC)

violet [*tremurător*].The grey implies sadness, melancholy and flatness: ***cenuşiul*** [*deschis*] [*al înălțimilor*]; *Cerul*, *trecând în înserări de la albastru* ***la cenuşiu***. The black is the color of death: *Sicriu făr-de-nceput*, *aşază-mă* ***sub negrul*** [*cerului*] *tău.* The green is no longer perceived as a symbol of life and dynamism, it becomes ***verdele*** [*putred*] [*al ochilor*] ("the putrid green of the eyes").

The substantivization of the adverb numerically occupies the second place in the hierarchy of converting different parts of speech, a well represented phenomenon in *Amurgul gândurilor*. Adverbs of manner frequently nominalize, as well as adverbs of place or time, which occurring in special contexts. Adverbial nouns usually have abstract meanings. By conversion, some adverbs become concrete objects.

The transition into the class of nouns is produced, most of the times, by attaching morphemes of determination: the definite and indefinite article, but also by placing the adverbs into syntactical positions typical for the noun: subject, subject complement, attribute, object, adverbial etc. Attracting determiners is another clue for their substantivization.

In Cioran's vision, the existence of "the good" is much effaced by the ubiquity of "the evil", fact which is reflected at the lexical level by the significant use of the substantivized adjective *rău*. Their antithetic use in the same context is suggestive: *Când* ***răul*** *se opune* ***binelui***, *el participă la valorile etice ca forță negativă.*

The adverb of manner **BINE**, "well" substantivizes especially by definite determination: *Porți povara absenței* ***Binelui***; *răceala extatică* ***a binelui***. In other contexts its grammatical value also results from the oppositional structure it is part of, by correlation with another noun: *Dacă* ***binele*** *exprimă elanurile de puritate ale vieții*, **tristețea**-*i umbra lui incurabilă.* In certain structures, the adverbial noun *binele* becomes the term explained in an appositive structure, being the component of some metaphors: ***binele*** *[potențialul de veşnicie al devenirii]*, ***binele*** *[un calcul inspirat]*.

When it is indefinitely determined, it is part of a loose apposition and has post-determiners in copulative coordination (two attributes and a relative clause): *Față de boală – o sănătate insuportabilă*, *iritantă*, ***un bine*** [*surd şi monoton*] **şi** [*care nu e grav*] *decât prin impresia de neterminabil*, *de infinit vulgar.*

Obsessed with time, Emil Cioran recurrently appeals to the adverb **IMEDIAT**, "immediately" as noun, though invariable, placing it into prepositional contexts: *Iată de ce*, *pentru omul separat* ***de imediat*** *prin infinit*, *speranțe nu mai pot renaşte decât la marginea prăpastiei.*; *o baie* ***de imediat***; *un caracter* ***de imediat***.; *Dar plictiseala caută* ***în imediat*** *ceea ce nu poate fi găsit decât în transcendent.*

In other instances, *imediat* takes the definite article, being in the Genitive, Dative or prepositional Accusative: *o străduință abstractă* ***a***

BDD-A3766 © 2008 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 00:50:55 UTC)

imediatului; *emoție dezinteresată*, *neasociată* ***imediatului*** [*existenței*]; *Viața: pretext suprem pentru cine e mai aproape de depărtarea lui Dumnezeu decât* ***de imediatul*** [*ei.*]

Accompanied by the indefinite article, the same adverb is post-modified, giving birth to some novel metaphorical definitions: *sfințenia* – [***un imediat*** *al eternității*]; *Credința fiind* [***un imediat*** *transcendent*], *ea îşi extrage vitalitatea din ruina esențelor.*

An unusual occurrence among substantivized adverbs is the negative adverb of time **NICĂIERI**, "nowhere" it being determined by the indefinite article: *Ce sunt toate acestea*, *pentru cine priveşte din absența absolută şi-şi deschide ochii în desăvârşirea* ***unui nicăieri****?*

Substantivization is sometimes marked by adjectival determination: [*Acest*] ***nicăieri*** [*voluptuos*], *dar de o voluptate fără conținut*, *e un extaz formal al irealității.*; *Încotro aleargă mintea*, ***spre*** [*ce*] ***nicăieri*** *îşi dizolvă granițele?*; *Lumea nu-i decât* ***un nicăieri*** [*universal.*]

The use of both the negative adverb and negative pronouns as nouns demonstrate that, in the writer's vision, man's nothingness and the vainness of his destiny, the existential nothingness (irrespective of its identifiable levels), nonentity in general, all become human. The self tries to draw this nothing near, proving an extraordinary familiarity with the non-existence of forms (mental, spiritual, physic, etc).

One can find interesting combinations of substantivized adverbs (of time and place) in the following examples: *La marginea extremă a subțierii ființei*, ***acum***, ***aici***, ***acolo***, ***niciodată şi totdeauna*** *îşi pierd înțelesul.*; ***Acum*** *sau* ***pururea*** *sunt elemente cu care se operează în lume*, *sunt puncte de reper*, *convenții de muritor.*

Their presence as (multiple) subjects illustrate that conversion is generated syntactically. The way such adverbs become nouns accounts for the functioning of metalanguage[18].

The graphical individualization of adverbs by placing them between quotation marks can be interpreted as sign of using them with other value than the primary one. Moreover, they occur as determiners in the noun or verbal phrase: *Soarta omului e o absență continuă* ***de „acum"*** *şi e o frecvență stăruitoare* ***de „altădată"*** *– acest cuvânt al fatalității.*; *Nu mă simt* ***„acasă"*** *decât pe țărmurile mării.*

The expressiveness of the substantivized adverbs is sometimes obtained by a play of their grammatical values: the presence in the text of the same word used in different hypostases, first as adverb, then as noun. One should notice that each substantivized adverb of time is accompanied

[18] By **metalanguage** one understands *specific language whose object is another language.* In metalanguage, *the language-object can be the language or tongue which functions as level of expression.* See, for this definition, *Dicționar de ştiințe ale limbii*, Bucureşti, Editura Nemira, 2005: 310. Thus, any part of speech can be employed as noun and, therefore, the adverb as well.

BDD-A3766 © 2008 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 00:50:55 UTC)

by an adjective, either pre-modifying or post-modifying it: *Eşti trist* ***de totdeauna***[adverb] *nu de acum. Şi* [*acest*] ***totdeauna***[noun] *e toată lumea înainte de naşterea ta.*; *Viața îți pare* ***atunci***[adverb] – ***atunci***[noun] [*dramatic*] *al fiecărei clipe – un vis pe care-l depeni din priveliştea Absolutului.*

As lexical alternative for chaos or disorder, Emil Cioran suggestively uses a substantivized adverb of manner: *Ce menire ciudată au acei ce înmuguresc toamna*, *care au pierdut anotimpurile vieții* ***într-o anapoda*** [*eternă*] [*a clipelor!*]

As part of a phrase, **DE APROAPE**, "closely", the adverb of place substantivizes by attaching the definite article. Such a structure is more rarely encountered in literary texts, as variant for *aproapele* ("neighbour"): ***Cu de-aproapele*** *trebuie să fii indiferent sau vesel.*

The substantivization of the interrogative adverb with local meaning **UNDE** ("where) by double determination is another innovation: *Nu poți descoperi* [*acest*] [*tainic*] ***unde***, *aşezat în afară de vreme şi de veşnicie...*

Far from saying everything about conversion, identifiable in Cioran's almost every phrase or sentence, we tried to cast a glimpse on the semantic diversity of substantivized adjectives or adverbs, besides the most numerous. The language of *Amurgul gândurilor* proves to be a very rich one, in which negative words abound, be they primary or derived.

Most adjectives employed as nouns have the feature [+ negative], others point to the seme [+ color] or to aesthetical categories (*absolutul*, *răul*, *sublimul*, *urâtul*, etc.). The nominalization of some adverbs of place and time illustrates the functioning of metalanguage.

Except for adjectives and adverbs, other parts of speech are nominalized: pronouns (personal, reflexive, indefinite, interrogative/relative), some verbal forms and even sentences. We shall pay them attention in a future study.

BIBLIOGRAPHY

*** *Dicționarul explicativ al limbii române*, ediția a II-a, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic, 1998.

*** *Dicționarul ortografic*, *ortoepic şi morfologic al limbii române*, ediția a II-a revăzută şi adăugită, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic, 2007.

Bidu-Vrănceanu, Angela, Călăraşu, Cristina, Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana, Mancaş, Mihaela, Pană Dindelegan, Gabriela, *Dicționar de ştiințe ale limbii*, Bucureşti, Editura Nemira, 2005.

Butiurcă, Doina, „Fondul latin şi vocabularul panromanic – Limba română", în *Studia Universitatis Petru Maior*, Series Philologia, Nr. 5/2006, p. 58-71.

Chevalier, Jean, Gheerbrant, Alain, *Dicționar de simboluri*, Bucureşti, Editura Artemis, 1994.

Cioran, Emil, *Amurgul gândurilor*, Bucureşti, Editura Humanitas, 1998.

BDD-A3766 © 2008 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 00:50:55 UTC)

Dragomirescu, Gh.N., *Mică enciclopedie a figurilor de stil*, Bucureşti, Editura Ştiințifică şi Enciclopedică, 1975.
Iordan, Iorgu, Robu, Vladimir, *Limba română contemporană*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1978.
Sporiş, Valerica, „Valori stilistice ale conversiunii. Substanti(vi)zarea", în *Annales Universitatis Apulensis*, *Series Philologica*, 6, tom 3, p. 205-211.
Tomescu, Domnița, *Analiza gramaticală a textului – metodă şi dificultăți*, Bucureşti, Editura ALL, 2003.

BDD-A3766 © 2008 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 00:50:55 UTC)